

ROBERTS, DAFYDD (1892 - 1965), cadeirydd Pwyllgor Amddiffyn Capel Celyn

Enw: Dafydd Roberts
Dyddiad geni: 1892
Dyddiad marw: 1965
Priod: Nell Roberts
Rhiant: Margaret Roberts
Rhiant: John Roberts
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: cadeirydd Pwyllgor Amddiffyn Capel Celyn
Maes gweithgaredd: Gwleidyddiaeth a Mudiadau Gwleidyddol; Ymgyrchu
Awdur: John Lewis Jones

Ganwyd 18 Awst 1892 yn Weirglodd-du, Capel Celyn, Meirionnydd, yr ieuencaf o blant John a Margaret Roberts. Bu'n byw yn Weirglodd-du am y rhan fwyaf o'i oes cyn symud i lawr y dyffryn i fferm Cae Fadog. Bu'n un o ddau yn cario'r post trwy'r ardal am dros ddeugain mlynedd ynglyd â ffermio. Bu'n flaenor am flynyddoedd yng Nghapel Celyn (MC) a pharhaodd yn y swydd hyd ddatgoforïr capel.

Pan ddaeth bygythiad i foddi'r cwm, etholwyd ef yn gadeirydd y Pwyllgor Amddiffyn a bu yn y swydd honno hyd yr awr dyngedfennol. Aeth gyda **Gwynfor Evans, Elizabeth May Watkin Jones** a **Dr. Tudur Jones** i Lundain ac i Lerpwl i geisio achub y cwm. Ymdrechodd yn deg i atal Corfforaeth Lerpwl rhag dinistrio'i dreftadaeth. Bu'n weithgar iawn yn yr ardal ar hyd ei oes. Pan benderfynwyd yn derfynol fod anhedd-dai'r cwm i gael eu dymchwel, symudodd i fyw i'r Bala.

Bu farw 11 Hydref 1965 ychydig amser cyn agor y gronfa ddŵr yn swyddogol. Claddwyd ei weddillion ym mynwent Llanycil ger y Bala. Goroeswyd ef gan Nell, ei briod, a'u mab.

Awdur

John Lewis Jones

Ffynonellau

Adnabyddiaeth bersonol

Y Cyfnod, 15 Hydref 1965, 1

Darllen Pellach

Watcyn L. Jones, *Cofio Capel Celyn* (Talybont 2007)

Watcyn L. Jones, *Cofio Tryweryn* (Llandysul 1988)

Mari Emlyn, *Cofiwch Dryweryn: Cymru'n deffro / Wales awakening* (Talybont 2019)

Einion Thomas, *Capel Celyn: deng mlynedd o chwalu: 1955-1965* (Abertawe 1997)

Wyn Thomas, *Tryweryn: A New Dawn? - The Legacy of the Drowning of Capel Celyn* (Talybont 2023)

Dolenni Ychwanegol

Archifdy Meirionnydd: [Z/M4822: Casgliad Elizabeth Watkin Jones - Pwyllgor Amddiffyn Capel Celyn](#)

Wikidata: [Q20738023](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1997

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Preifatrwydd a Chwci
Hawlfraint
Y Prosiect
Cymorth
Cysylltu

LLGC
NLW

LLYFRGEL
THE NATION

Noddfa'r
Llyfrgell Cymru
Sponsored by
Welsh Government